

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๙ เนื่องจากปัจจุบันวิทยาการและเทคโนโลยีทางด้านกายภาพบำบัดได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมาก ประกอบกับข้อมูลทางวิชาการเชิงประจักษ์บ่งชี้ถึงประโยชน์เชิงสุขภาพโดยผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดในระดับสากล รวมถึงประเทศไทยได้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้พลังงานทางฟิสิกส์ (Physics) รวมถึงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ออกกำลังกายต่าง ๆ ที่มีนวัตกรรมและพัฒนาด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับการใช้กลไกทางฟิสิกส์ (Physics) ใหม่ ๆ อันก่อให้เกิดผลในการสร้างเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์ การบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ การป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูความเสื่อมสภาพ ความพิการของร่างกาย ดังนั้น เพื่อให้การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดในประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับในระดับสากล ตลอดจนเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพปัญหาสาธารณสุขของประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดความปลอดภัยและเป็นการคุ้มครองแก่ประชาชนในการเข้ารับบริการกายภาพบำบัด จึงเห็นสมควรกำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัดเพิ่มเติม นอกเหนือจากประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่มีผลใช้บังคับอยู่แล้ว

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “วิชาชีพกายภาพบำบัด” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑/๑ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๙

“ข้อ ๑/๑ ในข้อนี้

“เครื่องมือกายภาพบำบัด” หมายความว่า เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้พลังงานทางฟิสิกส์ (Physics) รวมถึงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ออกกำลังกาย เพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด อันก่อให้เกิดผลในการสร้างเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์ การบำบัด

ความบกพร่องของร่างกาย ซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ การป้องกันการแก้ไข และการฟื้นฟูความเสื่อมสภาพ ความพิการของร่างกาย

กำหนดให้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ดังต่อไปนี้เป็นเครื่องมือกายภาพบำบัด

๑. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยความร้อนตื้น (superficial heat) เช่น อุปกรณ์ประคบร้อน (hot pack) แผ่นให้ความร้อน (electric heating pad) ตู้อบไอน้ำ (steam bath cabinet)

๒. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยความเย็น (cryotherapy) เช่น อุปกรณ์ประคบเย็น (cold pack) เครื่องพ่นกระแสมเย็น (cryotherapy) ห้องควบคุมอุณหภูมิความเย็น (cryotherapy chamber)

๓. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยน้ำ (hydrotherapy or immersion hydrobath)

๔. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าตรง เช่น เครื่องกระตุ้นสมองด้วยไฟฟ้ากระแสตรงผ่านกะโหลกศีรษะ (transcranial Direct Current Stimulation หรือ tDCS)

๕. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ เฮิร์ตซ์

๖. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ เฮิร์ตซ์

๗. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าหรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ความถี่มากกว่า ๖,๐๐๐ เฮิร์ตซ์ เช่น เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยคลื่นวิทยุความถี่สูง (radio-frequency)

๘. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยไฟฟ้าสถิต (static electricity)

๙. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยสนามแม่เหล็ก (magnetotherapy) เช่น เครื่องกระตุ้นสมองด้วยคลื่นแม่เหล็กผ่านกะโหลกศีรษะ (Transcranial Magnetic Stimulation หรือ TMS) เครื่องกระตุ้นเส้นประสาทส่วนปลายด้วยคลื่นแม่เหล็ก (Peripheral Magnetic Stimulation หรือ PMS)

๑๐. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยแสง หรือรังสีที่ไม่ก่อให้เกิดการแตกตัว (non-ionized radiation therapy) เช่น เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยรังสีอินฟราเรด (infrared) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยแสงเลเซอร์กำลังสูง (high power laser)

๑๑. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยพลังงานกล (mechanotherapy) เช่น เครื่องนวด (massager) เครื่องสั่นสะเทือน (vibrator) เครื่องมือที่ใช้ความดันในการบำบัด (pressure-applying device) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยคลื่นกระแทก (shockwave therapy) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยอัลตราซาวด์ความเข้มสูง (High Intensity Focused Ultrasound)
๑๒. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยการออกกำลังกาย (exercise therapy)”

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

พัฒนา พร้อมพัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศสภากายภาพบำบัด

เรื่อง มาตรฐานการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรให้การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเครื่องมือกายภาพบำบัดดังกล่าวไม่ได้บรรจุในเนื้อหาที่จำเป็น (essential contents) สำหรับการนำมาใช้กำหนดสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง มาตรฐานบริการกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๓ และการประกอบวิชาชีพ กายภาพบำบัดในระดับสากล ตลอดจนเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพปัญหาสาธารณสุข ของประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดความปลอดภัยและเป็นการคุ้มครองประชาชนในการเข้ารับบริการ กายภาพบำบัด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๑) และ (๒) และมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ วิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗ สภากายภาพบำบัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สภากายภาพบำบัด วาระปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๒ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ กายภาพบำบัดด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภากายภาพบำบัด

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการควบคุมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ กายภาพบำบัดด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

“เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ” หมายความว่า เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้พลังงาน ทางฟิสิกส์ (Physics) รวมถึงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ออกกำลังกาย เพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพ กายภาพบำบัดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดเครื่องมือกายภาพบำบัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ดังกล่าวไม่ได้บรรจุในเนื้อหาที่จำเป็น (essential contents) สำหรับการนำมาใช้กำหนดสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

“กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรหรือพัฒนาวิชาชีพ และหมายความรวมถึงการศึกษาหรือการอบรมระยะสั้นที่จัดขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิชาชีพกายภาพบำบัด ตามประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และการกำหนดหน่วยคะแนน พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และการกำหนดหน่วยคะแนน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ บรรดาประกาศ คำสั่งหรือแนวปฏิบัติอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามประกาศนี้ โดยคณะอนุกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

๕.๑ การอนุมัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดเป็นผู้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ

๕.๒ การเพิกถอนการอนุมัติกรณีผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดซึ่งเป็นผู้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ขาดคุณสมบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

๕.๓ การรับรองหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ

๕.๔ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๖ คณะอนุกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะอนุกรรมการได้

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดที่ประสงค์จะใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษจะต้องมีคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

๗.๑ เป็นผู้ได้รับการอบรมในหลักสูตรการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ โดยเข้าร่วมหรือทำกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องประเภทที่ ๑ ซึ่งสถาบันหลัก หรือสถาบันสมทบมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น

๗.๒ มีประสบการณ์การใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น กับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อย่างน้อยสิบครั้งภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการ โดยมีคำรับรองจากหัวหน้าหน่วยงาน (หัวหน้าแผนกกายภาพบำบัดหรือเทียบเท่าขึ้นไป) หรือรับรองตนเองในกรณีที่ไม่มีต้นสังกัด และเป็นผู้ได้รับการอบรมในหลักสูตรการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น โดยเข้าร่วมหรือทำกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ หรือประเภทที่ ๓ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะ

ภาคทฤษฎีตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ เกี่ยวกับเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น

๗.๓ มีประสบการณ์การใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น กับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อย่างน้อยสิบครั้งภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการ โดยมีคำรับรองจากหัวหน้าหน่วยงาน (หัวหน้าแผนกกายภาพบำบัดหรือเทียบเท่าขึ้นไป) หรือรับรองตนเองในกรณีที่ไม่มีต้นสังกัด และเป็นผู้ได้รับการอบรมในหลักสูตรการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น เฉพาะภาคทฤษฎีตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ จากบริษัทผู้ผลิต หรือบริษัทผู้แทนจำหน่ายเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษดังกล่าวในประเทศไทย หรือต่างประเทศ

๗.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรกายภาพบำบัดระดับบัณฑิตศึกษา โดยหลักสูตรดังกล่าวจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ และมีประสบการณ์การใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น กับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อย่างน้อยสิบครั้งภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการ โดยมีคำรับรองจากประธานหลักสูตรกายภาพบำบัดระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดที่ประสงค์จะใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด นอกจากมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อหนึ่งข้อใดที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ แล้ว จะต้องได้รับการอนุมัติให้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษดังกล่าวจากคณะกรรมการด้วย เว้นแต่เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยความร้อนตื้น (superficial heat) อุปกรณ์ประคบเย็น (cold pack) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยน้ำ (hydrotherapy or immersion hydrobath) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ เฮิรตซ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้ผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ เฮิรตซ์ เครื่องนวด (massager) เครื่องสั่นสะเทือน (vibrator) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยรังสีอินฟราเรด (infra-red) ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดสามารถใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้นได้ โดยไม่ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ

ข้อ ๙ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดที่ประสงค์จะใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด ซึ่งมีใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ที่ได้รับการยกเว้นตามข้อ ๘ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ พร้อมด้วยหลักฐานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการอนุมัติให้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

ข้อ ๑๐ กรณีสถาบันหลักหรือสถาบันสมทบที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง มีความประสงค์ที่จะจัดหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด ซึ่งมีใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษที่ได้รับการยกเว้นตามข้อ ๘ ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ พร้อมด้วยหลักฐานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อพิจารณารับรองหลักสูตรดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการให้การรับรองหลักสูตรแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องและผู้ยื่นคำขอทราบโดยสถาบันหลักหรือสถาบันสมทบ ซึ่งจัดหลักสูตรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องกระตุ้นสมองด้วยแม่เหล็กผ่านกะโหลกศีรษะ (Transcranial Magnetic Stimulation : TMS) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๑.๑ ภาควิชาญี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยายมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) หลักการกระตุ้นด้วยคลื่นแม่เหล็ก (Principles of magnetic stimulation)

(๒) กลไกทางประสาทสรีรวิทยาในการปรับการทำงานของสมอง (Neurophysiological mechanisms of cortical modulation)

(๓) การตรวจประเมินด้วยเครื่องกระตุ้นสมองด้วยแม่เหล็กผ่านกะโหลกศีรษะและพารามิเตอร์การกระตุ้น (TMS measures, stimulation parameters)

(๔) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)

(๕) การประยุกต์ใช้เพื่อปรับระบบสั่งการและการเคลื่อนไหวในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและภาวะอื่น ๆ (Implications for motor functions after stroke and other conditions)

๑๐.๑.๒ ภาควิชาปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๑.๓ การฝึกปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิกในผู้ป่วยจำลอง จำนวนไม่น้อยกว่าสามสิบชั่วโมง ทั้งนี้ ผู้ฝึกปฏิบัติจะต้องผ่านการอบรมการปฐมพยาบาล ตลอดจนมีแนวปฏิบัติในการจัดการความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่ชัดเจนและซักซ้อมแนวปฏิบัตินั้นแล้ว และจะต้องมีการฝึกปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การคัดกรองความปลอดภัย

(๒) การควบคุมเครื่องกระตุ้น

(๓) การเลือกหัวกระตุ้นที่เหมาะสม

(๔) การ mark landmark เพื่อหา hot spot กล้ามเนื้อต่าง ๆ ประกอบด้วย กล้ามเนื้อบริเวณแขนและมือ อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม และบริเวณกล้ามเนื้อขา อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม

(๕) การหา motor threshold

(๖) การเลือก TMS parameters และ protocol สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และผู้ป่วยพาร์กินสัน

๑๐.๒ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องกระตุ้นเส้นประสาทส่วนปลายด้วยคลื่นแม่เหล็ก (Peripheral Magnetic Stimulation : PMS) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๒.๑ ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยายมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) หลักการกระตุ้นด้วยคลื่นแม่เหล็ก (Principles of magnetic stimulation)

(๒) กลไกการออกฤทธิ์ทางสรีรวิทยา (Physiological mechanism of actions)

(๓) ผลการบำบัดรักษา (Therapeutic effects)

(๔) พารามิเตอร์การรักษา (Therapeutic parameters)

(๕) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)

(๖) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Clinical implication)

๑๐.๒.๒ ภาคปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๓ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องกระตุ้นสมองด้วยไฟฟ้ากระแสตรงผ่านกะโหลกศีรษะ (transcranial Direct Current Stimulation : tDCS) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๓.๑ ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยายมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) กลไกทางประสาทสรีรวิทยา (Neurophysiological mechanisms)

(๒) พารามิเตอร์การกระตุ้น (Stimulation parameters)

(๓) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)

(๔) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Clinical implication)

๑๐.๓.๒ ภาคปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๔ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยแสงเลเซอร์กำลังสูง (High Power Laser Therapy) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๔.๑ ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยาย มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) หลักการทางชีวฟิสิกส์ (Biophysics principles)

(๒) ผลทางสรีรวิทยา (Physiological effects)

(๓) พารามิเตอร์การรักษา (Therapeutic parameters)

(๔) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)

(๕) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Clinical implication)

๑๐.๔.๒ ภาคปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๕ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยอัลตราซาวด์ ความเข้มสูง (High Intensity Focused Ultrasound : HIFU) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยคลื่นกระแทกแบบโฟกัส (Focused Shockwave Therapy) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยคลื่นกระแทกแบบกระจาย (Radial Shockwave Therapy) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๕.๑ ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยาย มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) หลักการทางชีวฟิสิกส์ (Biophysics principle)

(๒) กลไกการออกฤทธิ์ (Mechanism of action)

(๓) พารามิเตอร์การรักษา (Therapeutic parameters)

(๔) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)

(๕) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Clinical implication)

๑๐.๕.๒ ภาคปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๖ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยคลื่นวิทยุความถี่สูง (Radiofrequency Therapy : RF) จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑๐.๖.๑ ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยเนื้อหาการบรรยายมีรายละเอียด ดังนี้

- (๑) หลักการถ่ายทอดพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า (Principles of electromagnetic energy transfer)
- (๒) กลไกการออกฤทธิ์ (Mechanism of action)
- (๓) พารามิเตอร์การรักษา (Therapeutic parameters)
- (๔) ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ ข้อควรระวัง เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือข้อพิจารณาด้านความปลอดภัย (Indication, contraindication, precaution, adverse events or safety issues)
- (๕) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Clinical implication)

๑๐.๖.๒ ภาคปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ทางคลินิก (Workshop : Clinical application) จำนวนไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

๑๐.๗ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อ ๑๐.๑ ถึงข้อ ๑๐.๖ เว้นแต่หลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้เกิดผลในการบำบัดด้วยความร้อนตื้น (superficial heat) อุปกรณ์ประคบเย็น (cold pack) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้เกิดผลในการบำบัดด้วยน้ำ (hydrotherapy or immersion hydrobath) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้เกิดผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ เฮิรตซ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ให้เกิดผลในการบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าความถี่ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ เฮิรตซ์ เครื่องนวด (massager) เครื่องสั่นสะเทือน (vibrator) เครื่องมือหรืออุปกรณ์บำบัดด้วยรังสีอินฟราเรด (infra-red) ให้ผู้จัดหลักสูตรยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ พร้อมด้วยหลักฐานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อพิจารณารับรองหลักสูตรดังกล่าว เป็นรายการนี้

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดซึ่งประสงค์ที่จะใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ดำเนินการตามมาตรฐานที่ ๗ และมาตรฐานที่ ๘ ซึ่งกำหนดไว้ในประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง มาตรฐานบริการกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้อง และครบถ้วน และจะต้องดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

๑๑.๑ ตรวจประเมินผู้ป่วยหรือผู้รับบริการว่า เหมาะสมที่จะได้รับการบริการด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดนั้นหรือไม่

๑๑.๒ อธิบายให้ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการเข้าใจถึงความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่าง ๆ แก่ผู้ป่วย หรือผู้รับบริการในระหว่างการรับบริการด้วยการใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดนั้น

ข้อ ๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดซึ่งมีเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด ไว้ในความครอบครองเพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด แต่มีคุณสมบัติ

ไม่ครบถ้วนตามข้อ ๗ และคณะกรรมการยังไม่ได้อนุมัติให้ใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ดังกล่าว เว้นแต่เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ที่ได้รับการยกเว้นตามข้อ ๘ ยังคงสามารถใช้ เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษดังกล่าวได้ต่อไปอีก มีกำหนดระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๓ กรณีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่เป็นเจ้าของหลักสูตร กายภาพบำบัดระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด มีความประสงค์จะจัดฝึกอบรมเครื่องมือ กายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด ซึ่งมีใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ที่ได้รับการยกเว้นตามข้อ ๘ ให้แก่ นิสิตนักศึกษากายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษานั้น ให้ยื่นคำขอ ต่อคณะกรรมการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อพิจารณา รับรองการฝึกอบรมดังกล่าว โดยการฝึกอบรมเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการรับรอง การฝึกอบรมดังกล่าวแล้ว ให้ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษา ดังกล่าวซึ่งมีการฝึกอบรมเครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษ ชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดนั้น สามารถใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดใหม่/พิเศษที่มีการฝึกอบรมได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

ศาสตราจารย์ประวิตร เจนวนรธนะกุล

นายกสภากายภาพบำบัด